

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilviterkek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Általános Tudósító-hirdetési osz. tállya Budapest.

Nyilviterk petítőra 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Közgazdasági közlemények.

I.

Ápoljuk jobban gyümölcsöseinket.

Azon kezelés mellett, melyben a gyümölcsösök rendszeres részesülni szoktak, termésük is egyenletlen és kétes; gyümölcsbő éveknél gyakoribbak a gyümölcsözövény évek, s elég gyakori az eset, hogy a nagy gyümölcsös a ház szükségletét sem képes ellátni. E körülménynek oka, hogy gyümölcsöseinket abszolút semmiféle ápolásban nem részesítjük, avagy legfeljebb összes gondunkat a hernyóknak leszedetése képezi, pedig ha a gyümölcsös kertel időszakonként megtrágyáznók, sokkal állandóbb és biztosabb terméseket nyerhetnénk. Kísérletek igazolják, hogy megfelelő trágyázással a termések megkeletlenebbé állásaitani lehet, s a természetátlagok általában véve is fokozni. Mégis mily kevés helyt tapasztalható, hogy a gyümölcsös legalább istálló-trágyával lássák el.

A gyümölcsfának is ép úgy, mint bármely más műveleti növénynek, légenyre, foszforsavra és mészre van szüksége, s csak akkor diszlik minden tekintetben jól, ha a megnevezett tápláló anyagok a kívánt mennyiségben, a kívánt arányban találhatók fel a talajban. Ha a fa fejlődése nem kielégítő, akkor légeny hiányzik a talajból, ha ellenben lombozata dús, gyümölcsöt azonban ke-

veset hoz, akkor foszfor, kálium és mész nincs elegendő mennyiségben a talajban. Az is bizonyos, hogyha ezek az anyagok elegendő mennyiségben jelen volnának is, mennyiségük idővel megapad, elvonatik a talajból, ha trágyázás által visszapótlásról időközönként gondoskodva nincs.

Ha a fa fejlődése hiányos, úgy e bajon legegyszerűbben trágyalével való megöntözés által segíthetünk; a fa gyökere körül 1 1/2 méteres tányért ásatunk s azt kora tavasszal megöntöztetjük trágyalével. Ha ellenben a gyümölcsstermés nem kielégítő, úgy helyesebben cselekszünk, ha egy foszfordús trágyát, nevezetesen a szuperfoszfátot s e mellett még kainitot is alkalmazunk; e szerekek alkalmazása amugy is csekély kiadást okoz, s velük épen azon tápláló anyagokat juttatjuk a talajba, a melyre a fának gyümölcse produkálás céljából legnagyobb szüksége van.

Új ültetvényeknél 400—500 gramm szuperfoszfátot adjunk minden fára, jól összekevervén azt azon földmennyiséggel, melyre a gödör betöltve lesz. Ha pedig már meglévő gyümölcsösöket kell megtrágyáznunk, úgy vagy szórassunk el holdanként 3—4 mm. szuperfoszfátot s szántásuk fel az egészét, vagy 5—6 kgot hintessünk el a fa töve körül s azután ássassuk fel a talajt. Kainitot alkalmazni inkább csak homok talajokon lesz szükséges.

Nagy fontossággal bír a kerti talajok

termőképességének illetően módon való fenntartása, különösen olyan helyeken, hol gyümölcsöt nagyban eladásra termelnék.

II.

A közös legelők javítása érdekében teendő intézkedések.

Midőn az 1894. XII. t.-cz. napvilágot látott, az egész ország gazdaközönsége körében általános helyesléssel találkozott a törvényhozásnak azou intézkedése, hogy abban — bár rövid vonásokban — megállapodások tettek arra vonatkozólag is, hogy miként lehetne a közös legelők sokat vitatott kérdését szabályozni s ezzel állattenyésztésünk felvirágzását némileg előmozdítani.

A törvénynek üdvös hatása nem maradt el, mert hiszen jól tudjuk, hogy még a legszegényebb, legelhagyottabb vidékről is ma már oly állatok kerülnek ki, a minőkre eddigéig gondolni sem lehetett.

Van azonban a közös legelőnek még ma is egy oly hibája, a mely feltétlenül orvoslandó, s ez a legelők gondozásának mikéntje. Mert nézzük csak, miből áll ma a legelők gondozása? Semmi egyébből, mint abból, hogy ott, a hol a laposokban levő nagyobb tömegű viz gátolja a növények fejlődését, iparkodnak azt elvezetni. Ilyen ápolással, ilyen gondozással a legkevesébe sem várhatjuk azt, hogy a legelők jó termést adjanak.

T Á R C Z A.



Műzsa! te, ki csókjaid ihletével
Buzdítád óh Hunnia fényes
Lantosát, adj nékem erőt s lantomnak
Zengeni róla.

Századévek tñntenek el a multba';
Századok, mig mélyen aludt a magyar,
S mig az ellen harczeni pusztítának
E haza földjén.

Dermedett test volt e hon és nemzet,
Mely haragját egykor erős hatalmak
Kettegték, most téllen emésztí vérért
Lassu hajállal.

S te jövel óh, Nyék fia, Vörösmarty!
Lantod elzengé magyar ösök és az
Ellenük küzdelmét: a Zalán futását,
Mesteri hangon.

Ám te nemcsak homéri tollal írtál;
Lágyan, ábrándos szerelemnek hangján
Is zenegtél, s Aeschilos Áonja is
Kedveze néked.

Szózatodnak hangjaitól föleszmélt
A magyar nép: s az unokák fohászaként
Küldik ezt égnek hatalom-bíró és
Órök urához.

Század eltelt már amióta téged
Adtak a jó istenek. Áldd most a nép.
Óh Vörösmartynk! a te nagy nevednek
Hire örök lesz!

L. R.

Hajnali lesen.

Egy alföldi Dunamenti gazdag német falu határában egy hatszáz holdas szikes tó terül el. Keleti oldalán a falu fekszik, délről, északról és nyugatról messze-messze, a láthatár széléig alig hullámzó síkság nyújtózik, melyet ilyenkor őszi időben selymes zöld vetés főd be.

A bácskai sváb mind jó gazda, bevetné még a sirdombokat is buzával; hognye törekedett volna azon, hogy szárazza tegye azt a rengeteg darab földet, mely semmi hasznot nem haj, mert még nád se terem a szelén, csupa szikes a partja köröskörül. Csak vízi madár él rajta olyan bódító sokasággal, hogy szó el nem mondhatjuk; de az meg nem kell neki, mert vigyázó, sok puskaport elgyújtat az emberrel meg fíradozásának valamelyes látszatja van. Mert hajszolná különben,

mint a kétezer holdas tarlókon ágyugolyóval (nullás söréttel) a szegény fülest.

Ez a körülmény magyarázza meg, hogy a kertje végén milliószám furdik a vadlud, kácsa, de a faluban összeszalad a sok kékkötény meg pisztonadrág, ha aggatékként visel végig egy-egy libuskát az utcán.

Rossz hire van a vadludnak az uri vadász előtt is, hát még előtte. Pedig a sok mindenféle vad mind jobb hírenél. Igaz, hogy óvatos, szemfüles madár, hogy táborában a legkisebb gyanura is megszólal a harsona; de megküzdhet vele, ki a fáradságot, reggeli és estéi les kellemetlenségét nem féli, víztől nem retteg, ha hideg is, s jó puskával fog hozzá. — Ha mindenne képes, a természet olyan jelenetének szemtanuja lehet, melyet se töl, se ecset igaz valójában tolmácsolni nem tud . . .

Egy ködös októberi hajnali indulunk el. Reggel két órakor a melag vasuti fülkében papramorgó mellett készül a haditerv. Csak hárman vagyunk, mert kevés a vállalkozó, de meg írtó-zunk is a soktól. — Küna vastag köd ül a tájon, melyen alig-alig szűrődik át a vasut mentén fekvő ébredő tanyák világossága. — Majd mozdul a szél, s fátályoként gyúri, redőzi a ködöt.

Másfél órai vágatás után végre helyre érünk. Az álmos pályaudvaron a jegyet se kériki tőlünk s mi gyorsan végig kopogunk az alvó falu legszélső, rongyos, nádfedeles házakkal épült utcáján. Itt-ott kotyog szeréken az utra készülő gazda, a nádból kötött kerítés mellől helytelen-közzel ránk mordul a házi rendőr, s ritka helyen mozgolódó alakok árnya imbolyog a tenyérnyi piros függöny mögött.

A legelők ápolásának első kelleke, hogy eltávolíttassék róla mindaz, a mi a füvek fejlődését akadályozza és a legeltetést gátolja. Épen ezért a bokrok, cserjék kipusztítandók, a gyomok irtandók, a vakanturások, hangyadombok, kövek s korhadó fadarabok eltávolítandók. Különösen fontos a munkálatok közül a gyomok irtása, annál is inkább, mert az állatok a legtöbb gyomot érintetlenül hagyván, ezek magba mennek és nagyon terjeszkednek; a hol a jó fű kevés, a marha rá jár a gymra is, már pedig a mérges gyomok zöld állapotban még veszedelmesebbek, mint száraz állapotban. A gyomok irtása czéljából az állatok őrzésére hivatott pásztorok gyomirtásra alkalmas ösztöke-féle vassal, gyomirtó kapával felszerelt botokkal látandók el, oly megahagyással, hogy a gyomok irtása legfontosabb kötelességüket képezze.

Fontos dolog továbbá, a legelői növényzet által kivitt tápanyagok pótlása, annál is inkább, mert az elmállás, korhadás illetve az állatok által elhullajtott ürülek általi pótlás nem elegendő. Nagy kiterjedésű állattartásra bazirozott gazdaságban ez nem utózik nehézségbe, mert rendelkezésére álland mindenkor elegendő mennyiségű tápanyag az istállótrágyában; ellenben ott, hol elegendő istállótrágya nem produkáltatik, ott mindenesetre a műtrágyák alkalmazását kell igénybe venni. Nem kell attól tartani, hogy ez sok költségbe kerül; sőt ellenkezőleg, a holdaként szükségrendő műtrágya alig igényel 10—12 koronával többet. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a trágyázás által termeshozamunkat holdanként 8—10 q többlettel emeljük, ugy szükségtelen részletes számításokkal igazolni ez állításunk helyességét.

Ime, ezek azon intézkedések, melyek közös legelőink javítása érdekében megteendők.

KÜLNÖFÉLÉK.

— **Rajztanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hidegh Béla polgári iskolai rajztanítójelöltet a helybeli áll. polg. iskolához az XI. fizetési osztályba rajztanítónak nevezte ki.

Az utca még csak elkezdődött, de a mezőn tétovázunk a kőd miatt a tocsogó tószél vízben. Pedig át kell kelniünk a tó tulsó partjára bármi áron, még mielőtt derengeni kezd. — A disznóturás sikos hantjai alapos küzködésre kényszerítettek bennünket; egy vigyázatlan lépésre végig fecsen rajtunk a kis tónak piszkos leve. Jó háromnegyedórát gázolás után valami fehér osik fekszik elénk: a kemény, szikes partszél, melyen gátként rakódott le a délkeleti szél által megintgatott tó vizének taktéka; ha világosságnál nézzük — tele van luddal.

Egy-egy melegítő korty után ki-ki helyére csatlak-botlik. Mire elkezd a silbak-sétát, hogy melengesse magát, a szilajodó szél elfújja a kődöt a tótkörörről.

Állunk és várunk. A tó körül semmi nesz, csak turló a faluból az ébredő község ismeretes hangzavara, csak lábunk alatt szortyog a spongya-módra ittas gyp. — Ha a hangok nem szórakoztatnak is, a pitymállás festegetni kezdi a tájat; nem érezzük a bőrnünkig ható hideg szelet; a szelid parancsszín, mely ecsetvonásként húzódik végig a keleti láthatár peremén, fellemegett és elfogyórnkódott. Ez a meleg sárgáság a vason terjedő izzóság módjára szűrődik át a sötétkétségbe, sőt mintha a szél lehető történnék, veresse izzal a keleti égen megülpedett felhők bolyha. Nyugat felé egész indigósin a határ, erre felénk azonban már élénkül a vetés zöldje, a kukoricatarló kopott sárgaja.

Lassan-lassan kiválnak a formák. Erre az

— **Szabadságolás.** Dr. Szilbert Gyula perlati járásbírósi albiró betegsége miatt hosszabb időre szabadságot nyert.

— **Hivatalos látogatás.** Szócs Mihály zalaegerszegi csendőrszázados m. hó 20-és 21-én a helybeli csendőrséget vizsgálat alá vette, melyet kifogástalan rendben talált. Körutját Perlak felé folytatta.

— **Aljegyző választás.** Csáktornya nagyközségnél az ujjonnan rendszeresített aljegyzői állás választás utján mult hó 26-án tölte be. Az 5 jelölt közül szótöbbséggel Rojtsék István okl. jegyző választott meg.

— **Eljegyzés.** Dörner Lajos helybeli születési kereskedő jegyet váltott Göcz János müncheni gyáros kedves leányával, Ilona kisasszonnyal.

— **Athelyezések.** Makró János alsó-lendvai csendőri hasonló minőségben Stridóra, Illés József pénzügyi vigyázó Nagy-Kanizsáról Stridóra, Hajtó Győző pénzügyi vigyázó pedig Stridóról Nagy-Kanizsára helyeztelet át.

— **Esküvők.** Weisz Márton helybeli óras és ékszerész f. hó 2-án tartja egybekelését Gyomán öz. Weisz Lázárné kedves leányával, Regina kisasszonnyal. — Pollák Lázár nagy-berki jószágkormányzó m. hó 28-án tartotta esküvőjét Várazsdon öz. Moravetz Adolfné urnóval.

— **Templom felszentelés.** A szoboticzai ujjonnan renovált és kibővített templom felszentelése mult hó 25-én történt meg. A lélekemelő ünnepélyen a hívők nagy száma vett részt.

— **Halálozások.** Ellényi József felsőrajki földbirtokos 19 éves leánya Izabella, mult hónapban elhunyt. A megboldogultban Ellényi János helybeli urodalmi irnok nővérét gyászolja. — Hegedűs József helybeli születésű mura-szombati járásbírósi irnok életének 37-ik évében a mult hónapban elhunyt. — Arnstein Simoa alsó-lendvai kereskedő hosszú szenvedés után 71 éves korában a mult héten elhunyt. Benne a helybeli Graner kereskedő czég közeli rokonát gyászolja. Áldás hamvaikra!

— **Protestáns istenisztület.** Folyó évi december hó 2-án, vasárnap délelőtt Kovács Kálmán ev. ref. lelkész a polgári fiúiskolában urvacsora osztással egybekötött

istenisztületet fog tartani, melyre a protestáns híveket ez uton meghívja. Az istenisztület délelőtt 9 órakor fog kezdődni.

— **A csáktornyai kereskedő ifjak önképző-egylete** f. é. december 8-án este 9 órakor tartja ezidei első felolvasási estélyét a következő programmal: 1. »Az örült« Petőfitől, szavalja Kopjár Sándor. 2. »A kereskedelemről általában«, irta és felolvassa Weisz Sándor. 3. »Az ügyellen ember« Monológ, irta Mitzger Imre, előadja Himfy Lajos. — Az egylet ezzel megkezdi idei felolvasási ciklusát, s minden második héten egy estélyt fog tartani, melyen felolvasások és szavallatok adatnak elő. Az estélyekre az egyleti partolótagok is hivatalosak, ezenkívül jogában áll minden egyleti tagnak vendéget hozni.

— **A jövő évi ujoncozás.** A csáktornyai járásban az 1901. évi sorozás alkalmával az I. korosztályban 416, a II-ban 216, a III-ban 171, összesen 803 hadköteles jön sorozás alá.

— **Ovodai közgyűlés.** A helybeli Kisdévodó-Egyesület mult hó 25-én dr. Krasovec Ignác elnökelete alatt közgyűlést tartott. E közgyűlésnek fontosabb tárgyát képezte: 1. Az elnöki jelentésnek Brauner Lajos egyesületi titkár által történt felolvasása. Az elnöki jelentés, melyet a közgyűlés mindvégig figyelemmel kísért, visszapillantást vett az egyesület 15 éves múltjára, hazafias működésére és azon eredményekre, melyeket az egyesület óvodája által a magyarosítás terén elért. Majd röviden vázolja a mult tanév nevezetesebb mozzanatait: a tisztulást, a tagok létszámát, a melyből megtudtuk, hogy az egyesületnek 4 alapító és 107 rendes tagja van; az óvó- és segédóvodónői állás betöltését, az egyesület számára érkezett adományokat stb. Végül hazafias lelkesedéssel buzdítja a tagokat, hogy kedvenc eszméjüknek, az ovodának legyenek jóakarói, harcosai, mert valóban, a ki e mintaszerű ovodába belép, az belépett összes reményének paradicsomába. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. E jelentésből kitűnik, hogy az ovoda mult tanévi bevétele 212476 kor., a kiadása pedig 185717 kor., a vagyon ez által 24959 koronával szaporodott. A jelenlegi összes vagyon kitesz 823206 koronát. A számviz-

időre már megszólal a szélkiáltó, a huzó szárcsa, sístereg a stocker; a víz zurbolása is ide hallik, a mint belémérlünk a hívós habokba.

A falu széle felől mintha valami óriási esti pille bontogatná szárnyát; szélmalom szében karikázó vitorlári hánnyák a cigánykereket. Kíválik a sárga háttérből a torony (most lódul meg reggeli imára a harang); az utcaák, udvarok akáczosának szeszélyesen nyírott körvonala. Végre a fehér házfalak, a szürke utak, s legvégül a sárgásbarna nádtetők is bevállják színökét, megvirrad egészen.

És a szárnyas tábor még nem mozdul. Honnan intézzük támadásunkat, ha a napfény elárul és még csak néhány szál nád se fogad rejtékébe? Szinte észrevesszük már a szelet is, türelmetlenkedünk, a visszavonulás keserű gondolatával is megpróbálunk kiegyezni; — semmi, semmi...

Végre! A keleti narancssárga függöny mögött hallani a természet szép hajnali jelenetének szereplőit. A szmaragd vetés megmozdul ebben az időben, valamerre messze keleten, hová az ébresztő nap sugara előbb ért el, felvágódik egy-két kisebb csapat, élükön egyre szólnak a kürtösök. Mint a felsziszogó kigyófejek, ugy emelkednek ég felé a figyelő ludnyakak, megnyílnak, pattognak az erős szárnyak s szédítő lármával utra kerekedik a tábor.

Tőlünk tekintve mintha (Herman Ottót lopom meg egy hasonlatért!) a keleti láthatár mögött valami óriási fújtató tömletemen polyvát lókött volna föl az ég felé! — Szürke fátyolként

lebeg felénk a tábor, majd a közelben fekete füzérekre foszik. S közben egyre szől fülsejtető erővel és változatosan: ösztönzően, figyelmeztetően, riadozva a gi—gá, gi—glia!

A partszélén nagy víz idejéből egy könyöknyi omlás kínálkozik rejteknek; letorpanunk mellé s lesjük a jó szerencsét. — Erős zugás hallik felülről, arra tekintünk s már szót a figyelmeztető gi—gá, a nagy testek oldalt s felé felől lódulnak; de már hiába, odagyújtunk a vezérgunár elé. A gi—gá elhallgat, a lánc megzavarodik, s bár patogó jégeső módjára keccent tollukon a sörét, a rend helyreáll s uszik tovább a sok apró fekete bárka az égbolt kék tengerén.

Felédjük őket hamarosan. Uj sereg vonul fel, rip-g-rópog a puská, majd áradattal méhrhajzás-ként száll el felettünk a vad. Közbe-közbe aláhull a légi tábor egy-egy katonája; majd egyike, majd a másik csapatból válik ki egy-egy, s ha szemmel kísérjük, látjuk, mint ereszkedik lefelé lassan-lassan, míg féltorony magasságból függőlegesen potylyan alá.

De a nagy sereg csak vonul odább; kevés a halot. Egyre gyengében hangzik a vezényszó, egy-két elkésett csapatba már üres tarisznyánk ásit, végre tiszta a lég. A lövésre felriadt kacsa is leszál a tóra, s nincs más dolgnak, mint felkeresni a csatátér halóitait, a mint messze fehérlenek, tollal vértezett mellet a fekete hantok körül.

Szombatfai.

gáló bizottság e jelentését a közgyűlés tudomásul veszi, s Polyák Mátvás gondnoknak a felmentvényt megadja. 3. Gondnok bemutatja a f. tanévi költségvetezetet, mely szerint a bevétel 1932-05 kor., a kiadás pedig 2398 koronára van előirányozva, a mutatkozó hiány 465-95 kor. A közgyűlés a költségvetés tételeit elfogadva, a mutatkozó hiányt államségely címzettel kérelmezni fogja a magas kormánytól. 4. Az intézeti szolga fizetése havonként 1 koronával felemeltetett. 5. Zrinyi Károly tiszteletbeli tilták indítványára megállapították az ovodai szünnapok. Erre nézve azon határozat hozott, hogy jövőben az ovodában karácsony és husvét előtti két napon szünet tartassék; országos vásárok alkalmával pedig csak azon kisdetek jöjjenek az ovodába, a kiket a szülők elhozhatnak és elvihetnek. 6. Wollák Rezső egyesületi ügyész indítványára kimondja a közgyűlés, hogy az alapszabályok 9-ik §-a — mely a közgyűlések megtartására vonatkozik — módosíttassék akként, hogy a közgyűlés, tekintettel a tagok számára, mindenkor határozatképes. Erre vonatkozólag megkerestetik a m. kir. belügyminiszterium jóváhagyását végett.

— **Népszámlálási biztosok értekezlete.** Mult hó 29-én délelőtt 9 órakor Csáktornya járás népszámlálási biztosai a járás főszolgabírájának elnöklete alatt értekezletet tartottak. Az értekezleten jelen voltak: több uradalmi tisztviselő, a járás összes tanítói mint kinevezett számláló-biztosok és az összes körjegyzők. Elnökölő főszolgabíró üdvözölte az értekezlet tagjait, s felhívta figyelmüket a 1900. évi népszámlálás lelkes és pontos keresztülvitelére. Hogy pedig a munkálatok az egész járásban egyöntetűen vitessenek keresztül, az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899. évi XLIII. t.-cz. alapján a kereskedelmi miniszterium által kiadott utasítás pontjaira közösen megbeszélte; vitás kérdéseknél a főszolgabíró adott a számláló biztosoknak felvilágosítást és utbaigazítást. Az értekezlet befejezésével főszolgabíró köszönetet mondott a számláló biztosoknak megletenésükért, s megegyezésen melyen figyelmükbe ajánlotta e munkálat pontos elkészítését, kifejezést adott az általa kinevezett számláló biztosokba helyezett bizalmának, kik tudva e munkálat fontosságát, igyekezni fognak annak meg is felelni. Az értekezlet a főszolgabíróval megjelente.

— **Szőlővessző és szőlőajtványok eladása.** A földmivelésügyi miniszter a »Földmivelési Értesítő« f. évi 45-ik számában közli a hazai szőlőbirtokosok által eladásra bejelentett fajtisza és peronosporamentes európai és amerikai fajtájú szőlővessző és szőlőajtvány készleteket azzal a megjegyzéssel, hogy a megrendelések közvetlenül az illető szőlőbirtokosokhoz intézendők. A kibocsátott kimutatás szerint Zalavármegye területén eladnak: a) amerikai és európai szőlőajtványokat: Balogh Gyula B.-Henyé, Berényi Jenő Szent-Gróth, Elek Géza és Lipót Pusztá-Ujnép (u. p. N.-Kánizsa), Scholtz Károly Szent-Gróth, Szmodits Viktor A.-Lendva, Varga Károly Szent-Gróth, Vastag János Tapolca; b) szőlőajtványokat: Balogh Gyula B.-Henyé, Berényi Jenő Szent-Gróth, Békefi Elek Zala-Koppány, Scholtz Károly Szent-Gróth, Szmodits Viktor A.-Lendva, Varga Károly Szent-Gróth, Vastag János Tapolca. Megjegyezzük, hogy a bejelentők azért, hogy az általuk bejelentett szőlővesszők és ajtványok az üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelnek, anyagi és erkölcsi felelőséget vállaltak.

— **Gazdasági téli tanfolyam megnyitása.** Megemlékezünk annak idején, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszterium támogatásával Csáktornyan téli gazdasági tanfolyamok tartatnak, melyekre a Muraközi és környékbeli kisgazdák gyermekei vételnek fel, hogy a földmivelés, növénytermelés, szőlőmivelés, baromfi tenyésztés és méhészet köréből oktatást nyerjenek, s hogy néhány hasznos háziipart is elsajátítsanak. Örömmel adjuk hírel, hogy az első tanfolyam november hó 26-án megnyitott, s ugy a gazdasági oktatások, mint a háziipari gyakorlatok megkezdődtek s rendszeresen folynak. Az első tanfolyamra 20 tanuló vétetett fel, kik közül: 5 galamboki, 4 garabonci, 4 dráva-vásárhelyi, 3 kis-csernecei, 1 farkashegyi, 1 polai, 1 mura-szerdahelyi. A tanfolyam nyilvános lévén, az előadásokon megjelenő vendégek is szívesen látatnak, a kik a gazdálkodás valamely ága iránt érdeklődnek. A második tanfolyamra is jelentkeztek már; néhány hely van még azért; a jelentkezni óhajtok figyelemzetnek ez uton is, hogy e szándékukat minél előbb jeleítsék be a tanfolyam vezetőjénél. Ugyanígy gazdasági tanfolyam nyílt meg nov. hó 28-án Perlakon is, melyre 40 perlaki ifjú iratkozott be. Kívánjuk, hogy minél több gazdasági hasznos tudnivaló elsajátításával halálják meg a tanuló ifjak a földmivelésügyi miniszternek atyai gondoskodását.

— **Eltűntek.** Hirschsohn János 60 éves bottornyai lakos mult hó 12-én Nagy-Kánizsán volt tárgyaláson, azóta nyoma veszett. — Nagy István bánok-szent-györgyi illetőségű 14 éves fazekas inas a mult hónap egyik napján községéből eltávozott s azóta eltűnt.

— **Elmebeteg.** Kollárics József 18 éves százóki kömiveslegény elméje a mult héten annyira megzavarodott, hogy gyógykezelés végett beszállították a varazdsi kórházba.

— **Verekedés.** Hajdinyák István drávaódi illetőségű napszamos és Vugrincsis Rudolf helybeli lakos mult hó 26-án Budai János csáktornyai lakos korcsmajában szóváltás közben összevesztettek, miközben Hajdinyák elvette kését és azzal Vugrincsis balkarján a felvett orvosi látlelet szerint 16—18 napig gyógyuló szurást ejtett. Hajdinyák a bűnjellel a helybeli kir. járásbírósnak tényvázlattal átadott.

— **Lopások.** Jureskovics Ferencz goricscizai illetőségű csavargó cseléd mult hó 23-án viradóra Suklar János helybeli lakos kárára záratlan istállójából 3 kor. 20 fillér értékű ruhaneműt lopott el. A tolvajt még aznap a helybeli csendőrség elfogta és a bűnjelekkel együtt a kir. bíróságnak átadta. — Petek György dráva-vásárhelyi lakos kárára mult hó 16-án az esti órákban záratlan padlásáról 1 hl kukorica zsákostól 8 korona, és Mikác Simon ugyanottani lakos kárára a nevezett napon és időben fél hektoliter kukorica, 1 drb üres zsák 4 korona értékben Horgotics Ferencz és Feges Ferencz dráva-vásárhelyi lakosok által ellopatott. A tetteseket sikerült a csendőrségnek kideríteni s a helybeli kir. járásbírósnak feljelenteni. — Mrazovics Mária zala-ujvári lakos mult hó 22-én Kostarics Ferencz ugyanottani lakos kárára világos nappal a legelőn levő ludjai közül 1 darabot 3 kor. értékben ellopatott. A tolvaj nő a helybeli kir. járásbírósnál feljelentett.

— **Kertész Tódor** budapesti műipar-áru rak-tárának legújabb árjegyzékét ajánljuk karácsony és újév közelédtével meghozatni. Tartalma: a világhírű »Salta« és az egész új »Football« társas-

játék, karácsonyfa dísz összeállítás, gyermekjáték-, torna-szerek. A Magyar Athlétaikai Szövetség által hitelesített sport-czikkek, vadász-lovagló kellekek, finom bőr-áruk, Bronz és porcellán díszműtárgyak. Dohányzó-íróasztal felszerelések, háztartási és konyha berendezéshez valók, kedélyterítő tréffás játékok stb. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen küld Kertész Tódor Budapest, Kristóftér.

— **Örök naptár.** A legeredtebb és legérdekesebb naptárak egyike az immár 3-ik kiadásban megjelenő Bacsó-féle »Örök Naptár«, melyet Bacsó Ferencz fővárosi állami tisztviselő szerkesztett. Magában foglalja ez a mult, jelen és jövő bármely évében előfordulható összes naptárakat, számszerint 61 teljes közönséges naptárt, melyek az évek folyamán váltakozva érvenyesek. Aki tehát egyszer megveszi, minden esztendőre ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, sőt az elmult évek naptárainak is mindig birtokában lesz, ami igen érdekes dolog. Így pl. a többi közt megtalálhatja benne mindenki a maga születési évének naptárát, s láthatja belőle, hogy a hét melyik napján pillantotta meg a világot, hogyan estek abban az évben az ünnepek, husvét, pünköszt stb. stb. Rendszeres gyűjteményben közli továbbá az »Örök Naptár« hosszú évszázadok időjárásai tapasztalatait és babonáit, melyekből komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk: milyen idő lesz? Igen becses a világtörténelmi nevezetességeket tárgyaló fejezete is, mely gazdag anyagot szolgáltat mindenkinek minden körben az okos, szellemes és lebilencsítő társalgásra. Kül-5 kiállítása pedig új, díszes, szép pompát, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat, s így alkalmi ajándéknak is különösen ajánlható. Bólti ára 2 korona, de a »Muraköz« előfizetői 1 korona 30 fillér kedvezményesen áron kapják meg a »Muraköz« kiadóhivatalában. Vidéki megrendelésnél ajánlott és bérmentes megküldésre még 35 fillér is melléklendő.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomdájában Csáktornyan egy tanoncz azonnal felvétetik.

Gyenge gyermekek megmentésére.

Zuffercy József ur, allié Salamin de St. Luc. canton Wallis (Svájc) a következőket írja:

»Nemcsak örvendetesnek, de kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a Pink-labdacsok kis fiamat, kinek egy idő óta heves görcsei voltak, alaposan kigyógyították. Ezen labdacoknak elvitatlan hatásuk van, amint a gyermek fejlődésénél konstátáltam. Most erőteljes és gyönyörűen fenntartja magát, holott azelőtt mindig fogni kellett. Minden szülő érdekében felhatalmazom önt levelem közzétételére és szerencsésnek érzem magam, ha önnek hasznára lehetnek.

Ígazán boldogga tesz bennünket az előbb oly gyenge gyermeket erősné láthatni és konstátálni, hogy az azelőtt oly gyakori válságai eltűntek.

Eppen akkor, midőn a gyermek fejlődésnek indul, a legnagyobb óri-zetre van szükség, hogy mindent távol tartsonk tőle, ami létét veszélyezteteli s a vér elyengülését vagy tisztálanságát vonhatja maga után. Így péld. vérszegénység, sápkór, neurasthenia, heuma, általános gyengeség a férfi és nőnél, valamint a gyermekek-nél angolkór és Vitustánc, amelyek gyenge vagy tisztátlan vérnél oly könnyen kifejlődnek.

A Pink-labdacsok, a vérnek ezen leghatásosabb erősítő és legerélyesebb helyreállító szere, elvitatlan hatást gyakorolnak mindezen betegségekre s azokat előzik, ha az előirt gyógymódot rendszeren és lelkiismeretesen követjük.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint Ausztria-Magyarország fővártárában **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, (Budapest, Király-utca 12.) 1 frt 75 krért dobozonként, vagy 9 frtért 6 dobozonként.

Felolós szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Kiadó és lap tulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor

Pojedini broj: koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Betegi živinah.

Steklost je priljepivi beteg, koj se najvišeput na psu pokažuje i od njega se na druge domaće živine kak takaj i na čoveka more priljepiti, ako mu pes s griznjom ranu napravi i sa slinami osmradi.

Steklost se pomale zori vu psu, tak, da navalenje još za vremena moremo vpa-met zeti, ako smo pozorni na živinu.

Na takvim psu su prvi pojavi osobito ponašanje; pes bude nemiren, skamuca, k gazdi se vleće, kak takaj se na hitrom raz-srdi i grize, ne ima nigde mesta hranu ne bantuje, ali na mesto toga takve stvari, koje su né za jesti kak n. p. slamu, blato pož-dere. Oči mu črlene postaneju, kak takaj i usta, od svetlih stvari, od vode se obrne i dlaka mu naraste. Ostavi doma i klati se, s drugimi psi se grize i betega njim da, kak takaj i čoveka bantuje.

Kak mu je beteg još hušji, zijano drži usta, jezik mu visi, nemre piti, piskutavo laja, nazadnje med krči premine.

Vkanj jeju se se oni, koji misliju, da je samo on pes stekli, kojemu se voda duri, usta mu se pěníju i koj repa doli potegnje-no jednako beži

Ako stekli pes, ili druga stekla živina čoveka vgrizne onda i čovek more dobiti beteg, ali na svakoga se ne prime taj beteg,

negda zmed deset obgriznenih samo jeden zbetaža. Najme pak najvišeput onda se ne prime taj beteg, ako je pes čez čizmu ili čez opravu vgrizel, jer onda ove sline ne pustiju vu ranu.

Još menje se pojavi beteg, ako ranu i vu nju pušćeni priljepivi material čim prije deficiniramo.

Zato je najbolše ranu taki izežgati. Najedenkrat moramo vu ogenj porinuti kakvu željeznu stvar, n. pr. dugi čavei, ključ ili kaj drugo i to otopimo, da bude žereče, pak onda sa ovim žerečim željezom izžežgemo skulu. S čim je žereče željezo i s čem brže svršimo žežganje, stem nas menje boli. Ako je po vgrizenju jedna ili više vur minulo, onda je jače treba izežgati kak da bi po vgrizenju taki vćinili to. K vgrizenomu čoveku je nadalje taki doktora treba doz-vati i poleg naputkov ovoga je treba činiti.

Vu novšem vremenu po stekloj živi-ni vgrizene ljudi sa čepljenjem vračiju. Ovo čepljenje je Pasteur (čitaj: Pastör) franceski znanec znašel. Na budapeštanskim sveučilistu takaj činiju takvo cepljenje, zato je vgrizene kak najprije ta treba poslati.

Jako je na kvar vgrizenomu i rana more još i srmt donesti, ako kakvu copriju hasnujemo na mesto, da bi v redu vunžež-gali; na pr. ako samo kadimo, peremo i oblažujemo s tak zvanimi »proti steklosti«

sredstvami. Izmuliti ranu je takaj pogibeljno jer more ogiftati onoga, koj je izmahil.

Vnogim stvarim je glas da vračiju steklost, pak ipak je sve né istina. Ta vera na tém stoji, da su probali jedno vračvo na takvim čoveku, koj je bil vgrizneni ali nije bil ogiftani.

Ali vidli smo, da akoprem ne vračiju vgrizenoga, i ona njih zato malo dobi steklost; zbog toga je né jako osobito i niti nesvedoči, da je ono sredstvo dobro, akoprem dva tri ljudi ili više njih nezbetaža.

Zbog pogibelji zteklosti mora sumnji-voga psa na sigurno mesto zapiti, da vidi-mo, jeli je za isinu stekli. Stekloga psa mo-ramo zaklati i gliboko zakopati.

Na priprećenje širenja steklosti je dobro, ako bez gazdov sim tam hođeće pse spoloviju nadalje vu varoših ako košaru deneju na gubec psom, da nemreju griziti.

Nadalje je preporučano s čem menje domaćih psov držati jer od ovih né samo steklost, nego i drugi betegi proizhadjaju.

Antrax. Med domaćimi živinami, oso-bito pak med ovcami, konji i med rogat-nom marhom zna vun vudriti ov priljepivi beteg i jako lahko se prime i na čoveka. Med domaćom živinom se antrax kakti kuga pokažuje, kad za malo vrme pogine od njega velika stran živinah.

Ako se na čoveka prime ov beteg jako

Z A B A V A

Znašel se je.

Po kloštrih je navada, ili barem bi imala biti navada, da se pri stolu pod obedom nespomina, već se mućec obedaje a jedan — frater — čita iza toga iz koje po-božne knjige i time dušu hrani, dočim se poslužnik stola ima brinuti za hranu tiela. Klomu dojde još to da pri stolu nietko za sebe nikaj nezahtieva, pak makar bi mu i ista žlica falela ili tanjir, medjutim se to zravna tim, da svaki ima u bratinskoj lju-bavi paziti, jeli mozbit nebi kojemu drugo-mu bratu kaj falelo, te onda ima poslužni-ka na to upozoriti i onda dojde tak, da ako n. pr. Petru fali žlica, Pavlu nož a Antunu tanjir, onda Petar nesme za sebe žlicu kričati, niti Pavel za nož, a niti An-tun za tanjir, već je dužnost u bratinskoj ljubavi, Petra, da poslužnika upozori, da Pavlu menjka nož, kojega mu ov onda do-nesa, a Pavla je dužnost da opet poslužnika upozori, da Antun nema tanjira, a Antun ga upozori, da Petru manjka žlica. I ovak nitko za sebe nije nikaj zahtieval, a ipak je svaki svoje dobit radi medjusobne bra-tinske skrbi i ljubavi. — Ovak je barem u staro vriemo po kloštrih bivalo, makar da

se to danas strogo neobdržava, kak nije niti Bog zna kakova falinga ako se neob-država.

Anda se je jednog dana dogodilo, da je nieki noviciuš (to je on dijak, koj je prve godine u klostru) čudnovatoga komada u svojoj juhi našel i to jednoga mladoga mi-ša. Takova neprilika se lahko dogoditi može onde, gde se za više osobah u sviestkom kotlu kuha, kak su to kloštri, kasarne, raz-ni zavodi i t. d. Sretni nahadatelj, dakako nemre jesti, ali uslied navade nesme zvati poslužnika, da odnese izpred njega juhu s mišom, a njegovi susedi lievo i desno, koji bi to u bratskoj ljubavi učinili, te bi poslužnika upozoriti, oni neopaze nikaj, jer su zabavljeni svojom juhom, te samo pred se u svoj tanjir gledaju, a nevide, da novici-juš nemre jesti niti zakaj nemre jesti. Oni su već skoro svojom juhom gotovi, naš no-vecijuš kašla, sekuje se i čini sve moguće, da njihovu pozornost na sebe obrne, ali sve badava, oni samo pred se gledaju a nijedan niti nemisli, da bi mu sused novicijuš u lakovoj stiski bil, te ni jedan nevidi zakaj se novicijuš još nije juhe doteknu. — Mogel si je siromaški novicijuš u sebi misliti; jeli je to ta bratinska ljubav, koja nas sve skupa u jednu obitelj spaja?

U toj najvećoj stiski mu na jedan krat

dojde izvrstna misel, kojom se bude riešil svoje netečne juhe a ipak nebude proti na-vadi za sebe nikaj zahtieval. On najme na jedan krat namegne dvorjaniku, te ga pozove ksebi, a kad ov dojde prišetne mu u uho: »Moji susedi nemaju još miše u juhi!« — On je tim svoju dužnost zvršil, a navadu nije prekršil, jer za sebe nikaj nije zahtie-val, — em je i onako imal odviše. On je u bratinskoj ljubavi želel, da ostali nebuda prikračeni.

Dakako, da mu je bilo odmah pomo-ženo i tanjir s juhom i mišom odneseni a čisti donešeni. Čoviek si mora znati pomoći i u svakoj neprilici se znajti.

Nasel je.

Gospon Fras je bil vrlo dosietljivi čo-viek te nikaj nije bolje veselilo, nego ako mu je koj menje dosietljivi nasel. On je onda u tom užival i veselil se kak malo diete igračkam. Ali da bude jedan krat i sam nasel, a to još klomu na svoj strošek, o tom nije niti u senji mislil A to pak je ovak došlo:

On je dobro znal, da je želja njegove gospe u zimi imati muffa, to jest onaj ko-mad odieće, koj izgleda kakti jež, a gospe u njega porinu sjedne i sdruge strane ruke,

vrućinu zroči čovek oteče i ovi oteki znaju vngoput i smrtni biti.

Antrax se najbolje iz poginjene živine siri na čoveka, na pr. po takvim načinu, da on, koj je kožu gulil iz betežne živine je sa skulavom rukom učinil to pak mu je tak krv se ogifala. Nadalje ako takva muha vgrizne čoveka, koja se je na betežnoj, poginjenoj živini napila. Vu antraxu poginjenu živinu moramo sa kožom skup gliboko zakopati, i niti po nikakvoj priliki je ne smeti njenu kožu ili pak meso pohasnuvati, ne da bi se tak beleg na drugu živinu ili na čoveka dalje širil.

Štalu takaj, vu kojoj su vu antraxu betežne živine bile, je takaj jako skrbno i pazljivo treba čistiti.

Sekendlivost i srbliivost. Najvišeokrat se prikonju nahadaju ovi betegi i ne samo na konje nego i na čoveka se primeju.

Vu nosnici sekendlivoga konja se gonj dela, nos mu je skulavi; vngoput kašlja, nadalje na šinjaku i drugdi se mu oteki (gručki) moreju videti.

Ako iz nosa konjovoga ili iz gručka gnoj vu kak gud malu ranu čoveka ide, to ogifla i smrt zasigurno zrokuje. Zato je moramo čuvati.

Osobito pak kučiši, konjari opadneju žrtvam ovoga betega, ako ogifljanje na hitrom zememo v pamet, je ogiflano mesto taki treha vunzežgati.

Sekendlivoga konja je treba streliti ili zatuči i crketinu skup sa kožom zakopati gliboko, ne da bi betega gdo drugi dobil. Štalu vu kojoj je konj bil kak takaj sredstvo konjov pokroce i t. d. je jako pazljivo treba deficinerati.

Sepelivost. Vu kravah je jako česta bolest sepelivost. Betežna krava broše, telo njoj je jako vruče, na hitrom se omršavi.

Jeden zrok toj bolesti je ne dobro zračenje, a drugi zrok pak je, da se bolest iz jedne krave na drugu prime.

Doktori su znašli, da se sepelivost krave, po mesu i po mléku na druge živine more prijeti. Zbog toga je sigurno, da se i na čoveka prime. Toga se tak moremo

čuvati, ako meso dobro spečemo, a mléko pak skuhamo, pak tak pojemo, jer vrućina bakteriume sepelivosti uništi.

Drugi kužni betegi. Zvun ovih su još vnoği kužni betegi med živinali, — koji betegi se sa mesom — mlékom i na čoveka moreju prijeti. — takva je zubna i novtena bolest breh, svinski vrbaneć i t. d.

Od ovih kužnih betegov se tak moremo čuvati, da samo zdravih živinah jemo meso i mléko, i to dobro spečemo i kuhamo.

Živalci. Na čovečjom i živinskim telu se vngoput takove živine nastaniju i moreju zročiti vnođe betege.

Takve su vu črevu i vu znutrašnji strani tela gliste, nadalje trakavica, kak takaj i trichina, koje sa mesom dojdeju vu čoveče telo. I tu je za obranjenje najbolše ako meso dobro skuhamo ili spečemo.

Zvuna na telu se živahni srb, kaj su male živinice koje se pod kožu skrijeju i srbešćicu zročuju. Iz betežnoga otideju na zdravo telo i tu takaj zročuju srb.

Bakteriumi su fine gobe, koje ravno tak više betegov zročuju i kužne su.

Proti svim ovim je najbolše sredstvo: čistoća. —

— F. —

KAJ JE NOVOGA?

Vörösmarty Mihály.

Sada obslužuje magjarski narod velikoga pėsnika 100 ljetnog rođen dana.

Veliki pėsnik »Szózata« je već zdavnja vumrl, al, njegovo ime živi i živelo bude. On je rekel magjarskomu narodu vu svojoj »Szózat« pesmi, koju sada već svako malo dēte pėva, da

Domu svomu budi vėren
Magjar! za navėke.
Zibka ti to, pak po smrti
Ova te pokrije!

Vnogo je pisal Vörösmarty i zato si je ime za nevmetlno učinil. Vu takvim vremenu se je narodil, kad su težki oblaki bili nad domovinom magjarskom. Vu Nyėku, fehérvármegjinskoj občini narodil se je 1800. decembra 1-ga. Od siromaškoga roda se je narodil, ali otec ga je sa bratom Jánosom dal školati. Mihály je izvrstno svršil škole i dobil je fiskaliusku diplomu.

Ali Vörösmarty nije imel volju k fiskaliustvu. Onje čutil vu sebi jakost, onu jakost koja je njega pėsnikom činila. Pak zato je tam ostavil fiskaliustvo i pisal je marljivo do svoje smrti, do 1855-ga nov. 20-ga.

Po smrti je troje dece vu siromaštvu ostavil, za koje se je Deák Ferencz pobrinul. Deák je na darovanje pozval magjarskoga naroda i za par tjednov se je 103 jezer frtov zizlo skup za decu Vörösmartyovu.

Vu Székesfehérváru su lépi monument postavili Vörösmarty-u i sada budu i vu Budapešti mu postavili spomenik, ali najlepši spomenek je vu srdcah magjarskog naroda, koj je njegove pesme svojom molitvom prijel.

Vörösmarty Mihály je veliki pėsnik bil i njegovo ime bude živelu, dok magjar živi na zemlji!

Divje svinje.

Kre puta Bükszád-Bálványosfüred občine vnođe kvara delaju divje svinje. Ove dane njih je 25 komadov i vnogo pajcekov tak na nikaj delo pašu, kak da bi velike trupe soldatov pustošili tam. Na svinje budu vadasiju držali.

Posvećenje cirkve.

Vu Szobotici su znović renovėranu i povekšanu cirkvu prošlog meseca 25-ga posvetili. Na svečanosti njih je vnogo bilo nazoći. —

Zgoreta puca.

Kardos Róza služkinja je vu Budapešti doma iz jedne hiže vu drugu hotela žesti jednoga vunganoga lampaša. Med tem se je nekak popićila na pragu i hitila je

Gospon Fras je tu stal bliedi kak stiena

Sveti Ambroz.

Najodurnija navada kod niekojih u našem puku je ta, da po nedeljah i svetkih, kad dojde u cirkvu k službi božjoj, čim svećenik zide na prodkalcicu, oni su iz cirkve vani, — pak kak je po selih navadno trava okolo cirkve, to se na nju posedu ili nekoj i legne, a nekoj si dapaće i zapuše te ostanu ovak na okupu u ugodnem razgovoru, dok proćectvo prejde; a onda idu opet natrag u crkvu. zažgane pipe dakako prije ugasnu, te slušaju svetu mešu do kraja i misle, da su svojoj dužnosti zadovoljili.

Svaki kral, kad takove derane okolo cirkve vani vidim ili se samo zamislim, svaki kral mi jedna zrela izvrstna dosietka nekog seljaka na pamet dohadja, koju je u mojoj prisutnosti, nad takovimi derani učinil.

Jednoć sam se ubližnje selo k bolestniku vozil, pak sam se moral kroz sv. Gjurgj mimo cirkve voziti. Bila je baš nedelja, u cirkvi proćectvo, a pred cirkvom na tratinu su sedeli i ležali na kupu nekoliko takovih deranah. Moj foringaš je bil pristar čoviek,

da ih nezebe. Takovi muffi su nekoji jeftini a ima i skupih koji koštaju i po petdeset forintih, dakako, da njihova cena zavisi od toga, kakove su najme dlake, jer iz lisiče dlake načinjeni muff je jeftiniji od onoga iz medvedje dlake načinjenoga.

Njegova anda gospana mu je više krat onak iz daleka dala razmeti, da njezina sreća nije podpuna tak dugo, dok nebude imala taj komad odeće, kak to i druge gospe imadu.

Dakle je gospon Fras odlučil želju svoje gospe lani k božiću izpuniti i to je bilo od njega hvale vriedno, jer gospa, koja se domaćim poslom dan i noć trudi i mući, toga zaslužuje, ako pak je onda još k tomu gradjanskoga stališa, koj se takov komad pristoji a i more ioj biti, onda nevidjam nikakove zapreke, zakaj ga nebi imala.

Pošto je pako gospon Fras pametan i dosietljivi čoviek, to je on tu stvar na posebni način si zamislil izvesti. On je najme otišel iz trgovinu, gde se takove stvari prodavaju, pak je izabral dva muffa, jednoga vrlo skupoga a drugoga puno i puno jeftinijega te je na njih cedulice, na kojih je bila cena napisana zamenil tak, da je cedulicu iz skupog muffa gumbovaćom pripičil na on jeftiniji, a iz ovoga cedulicu opet na on skupi muff. On je dobro znal, da

bude si njegova gospa finišega iliiti skupljega muffa izabrala, jer žene već jesu takove. I sada je odredil, da se obodva muffa njegovoj gospiji na izbor pošalju, te je sada posve zadovoljan nad svojom zamisljam, otišel iz trgovine, već napred se veseleći kak bude si gospa onoga izabrala, na kojem stoji čedulica, da više košta, a on će jeftinijega imati za platiti.

Poslie dojdjući domov, veli si gospoiji: »Znaš draga žena, ja sam si mislil, kćemo med nami kakova iznenadjjenja delati, pri kojih riedko kad kaj pametnoga izide, mi već nismo tak mladi, da bi se iznenadjivali, pak sam zato naredil, da si ti sama muffa izabereš, pak si ga onda moreš sama ljepo pod božićno drvo metnuti. A jeli si si već jednoga izbarala?«

Gospa je tu sedela jedno vrieme, kak da nekaj promišlava, a onda mu odgovori: »Znaš dragi muž on skuplji muff je doista liep i to je vrlo liepo od tebe, da si meni prepustil izbor, mnoge žene bi si odmah bile njega izabrale, ali ja mislim, da je za naše prilike i on jeftiniji dosta dobar, pak sam si radje ovoga izabrala a onoga skupoga sam natrag trgovcu poslala. Izvan toga je ov jeftiniji baš liepi i po modi načinjeni a i farba . . . ali dragi moj muž kaj ti je? — Jeli si mozbit betežen?«

lampaša, koj se je potrl. Goreti petroleum je vužgal opravu puce i kak su njoj na pomoć išli već je tak obezgašana bila, da su ju na pol mrtvu odpeljali vu špital.

Tatbina.

Jureskovics Ferencz potepuh je prošloga meseca 23-ga vu jutro iz štale Suklar Jánoša iz Čakovca 3 kor 20 fillerov vredun opravu vkral. Tata su još n den prijeli žandari i prek dali sudu.

Klatarni oroslan.

Poleg Uganda-željeznice, koju sada zdijeju se je velika nesreća pripetila. Težaki su počuli da njim vu bližnju postaju jeden oroslan vdira. Odlučili su da od oroslana oslobodiju okolicu. Tri težaki su išli anda vu jednim vagonu, da oroslana streliju. Kad je večer nastal su se dva težaki vu vagonu spat legli, a jeden pak je stražil. Kaj se je pripetilo zalem to se nezna. Sigurno je samo to, da je stražar zaspal. Jer kak se je jeden težak vu kmicu stal, je težkoga nekaj čutil na sebi. Poleg njega je ležal oroslan, koj se je još sa njegovim pajdašom hrval. Težak je nekak vun skočil i tak i tretji pak su onda vušli ali dok su onda pomoć donesli već ga oroslana nē bilo tam, odbežal je vu šumu i odnesel je sobom tělo nesrećnoga težaka, kojega su drugi den mrtvoga našli. —

Tatbina.

Pri Petek Cýörgy drávavásarhelyskim stanovniku su prošlog meseca 16-ga na večē iz nezakljenog nahíjza 1 hl. kuruze sa žaklom vu 8 korun vrednosti; od Mikacz Simona takajše tamošnjeg stanovnika ravno vu ono vreme pol hektolitra kuruze i jedno vreće vu 8 korun vrednosti vkrali Hergotics Ferencz i Feges Ferencz drávavásarhelyski stanovnici. Krivce su žandari prijeli i prijavili sudu.

Tatbina.

Mrazovics Maria iz Zalaujvára je proš-

pak kad smo se mimo cirkve prepelali doviknul im je iz kol: »A dečki, gde su vam karte?«

Nikada nebudem zaboravil ovu liepu, naravnu, seljačku ali vrlo finu dosietku. Dečki se medjutim žalibože nisu nikaj sramili. —

U životopisu svetoga Ambroza, biskupa i navučitelja cirkve, se čteje, da je i njegov puk znal pod prodečtvom ostaviti cirkvu te se vani pred cirkvum nečostojno zablavljal. On im je višekrat bezobraznost toga čina iz prodkalnice predočil, pak kad sve opomene nebi nikaj hasnele, i dojdue nedelje, čim je začelo prodečtvo, bi se ih opet skoro polovica iz cirkve odstranila, eto ti na jedan krat i svetoga biskupa med njimi vani. Obće začudjenje nastane, a biskup veli: »Zakaj se čudite? Em to znadete da gde su ovce, mora i pastir biti. Ako se opet povrnete u cirkvu, sigurno pojdem i ja s vami!«

Dalje se čita, da oni više nisu ostavljali cirkvu. — Imali su više srama, nego prije spomenuti Gjurgjanski derani.

Em. Kollay.

log meseca 22-ga po belim danu na paši vkrala jednu gusku vu 3 kor. vrednosti, koja guska je Kostarics Ferencz, takaj tamošnjeg stanovnika bila. Taticu su prijavili čakovečkomu kot. sudu.

Rauberija.

Vu Budapešti su prošlog meseca 26-ga vu noći vu štacun Heufel Lajoš zlatara vdrl i vnoga vrėdnosti odnesli. Krivci su na nahíjze otišli još po danu i tam su počekali noć Kad su vidli, da mirno moreju delati su predri nahíjze i tak su došli vu štacun. Kak žandarstvo veli su dva mogli biti i po odprenju vratoh su mogli otići iz štacuna. Kvar je oko 10—15 jezer frtov. Redarstvo je izragu podiglo proti krivcom.

Zginul su.

Hirschsohn János 60 ljet star hottornyaiski stanovnik je prošlog meseca 12-ga na sudu bil vu Veliki-Kaniži, od onda je zginul. — Nagy István iz Bánok-Szt-György občine 14 ljet star lončarski inoš je prošloga meseca jeden den zginul od onda ga nemreju najti.

Rauberl sa larfami.

Iz Kalocse javiju, da su tam nepoznati krivci rauberiju učinili vu štacunu Schiffer Márton trgovca. Na večer ob 9 vuri je šest rauberov došlo, koji su obraze sa larfami imali pokrite; ovi su vrata gori vdrl, Schifferovoga brata i ženu zvezali, a zalem pak od Schiffera sve peneze po priliki 3000 frtov vzeli njega takaj zvezali onda pak su otišli. Čela familia je tak bila čelu noć. Samo vu jutro se je Schiffer zevlekel nekak k obloku i ovoga sa zubni odprl, pak je počel kričati. Onud idući čovek je pozoren počel biti pak je zato po susede išel koji su oslobodili Schifferove od vužincov. Schiffer je niti jednoga nē poznal zmed rauberov. Žandari su počeli izragu.

Odprenje gospodarstvenog-učevnog tečaja.

Spomenuli smo se vu onom vremenu, da se vu Čakovcu sa podpomaganjem m. kr. ministra poljodelavskih poslov gospodarstveni učevni tečaji drži ju, vu koje se medjimurskih i okoličnih malih gazdov sinu vzemeju gori, da iz poljodelstva i pledjenje živinah i biljinah iz vinogradarstva i čemlarstva navuk dobiju, kak takaj da se navučiju na nekoja hasnoviteša domača rukovorstva. Rado damo na glas, da se je prvi učevni tečaj odprl novembra 26-ga, pak tak gospodarstveni navuki, kak rukovorstvena vezbanja redovito tečeju. Na prvi učevni tečaj se je 20 navučnikov prijelo gori, zmed kojih njih je 5 iz Galamboka, 4 iz Garabonca, 4 iz Dráva-Vásárhelya, 3 iz Kis-Csernceza, 1 iz Farkashegya, 1 iz Pole, 1 iz Mura-Szerdahelya. Jer pak je učevni tečaj očitni, zato se navuke dojdueći gosti rado vidiju, koje koja stvar iz gospodarstva zanimlje. Na drugi učevni tečaj su se takaj već nekoji zapisali, još je nekoje mesto prazno zato opominamo one, koji se hoćeju još zapisati, naj to čim prije ravnatelj učevnih tečajov prijavi ju. Ravno takov gos-

podarstveni tečaj se je odprl novembra 28-ga i vu Prelogu, na kojega se je 40 preločkih sinov dalo zapisati. Željimo, da navučniki s čim više dobrih stvari se navučiju i tak zahvalju oćevnu skrb ministra poljodelavskih poslov.

Sednica popisnikov.

Prošloga meseca 29-ga vu jutro su popisniki čakovečkoga kotara pod predsedničtvom velikoga sudca sednicu držali. Predsedni veliki sudac je pozdravil popisnike i pozval njim je pozornost na duševno i točno svršenje 1900 letnog pučnog popisa; dal njim je nadalje navuke i naputke i rezalži je na to spadajuće zakone. Zalem pak je zahvalil popisnikom, da su se na sednicu potrudili i još jedanput njim je vu opozornost preporučil točno posluvanje. Na dalje je veliki sudac rekul da se ufa, kaj budu popisniki točno svršili njihov posel. Popisniki su poživili velikoga sudca.

Punica vu grabi.

Vu Hódos aradvármegjinski občini se je velika tatbina pripetila, — pak zato su žandari iskali, gdo je krivec tatbini. Sumnja je bila na Sáska Ferencza i njegovu ženu, pak su zato žandari pri njem počeli skati. Med iskanjem su žandari i na dvoru stojeću grabu bili pozorni, koja je sa deskami bila zabita. Taki su deske gori počeli trgati i med tem su plačuceg giasa čuli iz grabe. Jeden žandar je vu grabu išel doli i odonud je donesel omršavu, vu canjke zamotanu staricu, koja je povedala, da je ona Sáska Ferencu. Kći i zet, koji su se bojali, punica je starica nebi izdala, su ju zato hitili v grabu, da tam od glada vumre. Sáska Ferencza i ženu su žandari taki odgnali i prek dali sudu.

Žalostni dogodjaj.

Čeli Paris se spomina sada od Cornulier grofa, gdo je prošlu subotu zaklal svoju ženu. I novine sve odsudiju grofa, a za ženu, koja je rođena Pienau de Viennay grofica, svi za dobru, prijaznu gosu veliju. 1883-ga je išla zamuž k grofu, koj je taki od kraja nemilostivo postupal s njom i tak njoj je pravo sužanjstvo bil život. Grof nju je jednokrat na zemlu hitil i počel nju je gutiti sa rećmi: »Ako nečeš sama vumreti, budem te zagutil ja!« Grof je jako razuzdan bil a poleg toga pak je jako pobožni bil, da ga drugi vidiju. Vu cirkvi je na glas molil čisto i doma su stēne pune bile sa svetimi slikami. A druguč se stare familie koljenik, ali koja familia je već zdavuja osiromaškela. I ženu si je zato zaklal, jer mu nije dala dosta penze na njegove nepotrebne stroške.

Gabona árak. — Ciena žitka.

1 m.-mazsa.	1 m.-cent.	kor. érték
Buza	Pšenica	13.50 —
Zab	Zob	10.50 —
Rozs	Hrč	11.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	10.50 —
» » ó	» stara	00.00 —
Árpa	Ječmen	10.50 —
Fehér bab uj	Grah beli	14.00 —
Sárga » »	» žuti	11.00 —
Vegyes » »	» zmėsán	10.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Bükköny	Grahorka	11.50 —

Nyiltér*)

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szork.

Selyem-báli-ruha 6 frt 30 krtól

feljebb — 14 méter! póstabér és vámmentesen szállítva! Minták póstaforodulattal küldetnek; nemkülönbön fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« 45 krtól 14 frt 65 krtó méterenkint.

Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Schneider-féle Páfrány-tokocsák (Galandócz elhajtó.)

Millió embernek e szer visszaadta teljes egészséget! Kik galandféregben és gyomorbaiban szenvednek.



Pántlikagiliszta fejestől, a páfrány-tokocsák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beklüddel. **A pántlikagiliszta tünetei a következők:** Az arcz halványaságra, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyájkosodás, bevont nyelv, emésztelenség.

étvágytalanság felválva mohá étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorav, gyomorhév, gyakori felbőgés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuro, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivobogás, a vérkeringés rendeltlenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a búskomorságra való hajlam, életutság és a halál ohajtása.

Egyedül valódi kapható: SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerész, Resiczán, Fő-utca 55. (Délmagy. orsz.)

961. vh. sz. 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. jbiróság 1900. évi V. 581/1. számú végzése következtében dr. Hochstädter Sándor keszthelyi ügyvéd által képviselt Hochstädter Mór keszthelyi lakos javára Grész Alajos és neje perlaki lakosok ellen 385 kor. 96 f. s jár. erejéig 1900. évi okt. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfogall és 999 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szobahaberendezések, fehér és ágyneműnk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 1900. évi V. 581/2. számú végzése folytán 385 k. 96 f. tökekövetelés, ennek 1900. évi auguszt. hó 25-től járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 82 k. 20 fillérben bírótlag már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Perlakon leendő eszközésére

1900. évi decz. hó 5. napjának délutáni 3 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogallatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

775 Kelt Perlakon 1900. évi nov. 20-án.

Sós Frigyes

kir. bírósági végrehajtó.

Egyedüli raktár valódi orosz galoschnikból és Storm-Slipper (hó és sárvédő cipők) Pollák Gyulánál Csáktornyán.

776 1-3

MURAKÖZI TAKARÉPÉNZTÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG Csáktornyán.

HIRDETMÉNY.

A muraközi takarékpénztár részvény-társaság gyűjtő- és előleg üzletének nyolczadik csoportját következő feltételek mellett alakítja meg:

1. Egy-egy részlet után hetenkint 1 korona fizetendő, az első befizetés 1901. évi január hó 2-án vesi kezdetét.

2. A befizetések csakis 208 hétre terjednek.

3. A takarékpénztár egy-egy 208 koronával befizetett részlet után a 208 hét lefolytával 230 koronát fizet vissza.

4. Az eképpen 22 koronát kitevő kamat 5% kamatozásnak felel meg.

5. A kamatokat terhelő adó közvetlen a takarékpénztár által fog megfizettetni.

6. Minden részlet után az egész összeg, vagyis 230 korona előleg adatik.

7. A szokásos alapítási költség nem lesz fizetendő. Tekintettel azon körülményre, hogy gyűjtő és előleg üzletünkbeni résztvevők egymás irányában egyetemleges kötelezettségben nem állanak, ezen üzlet ugy a részt- mint kölcsönvevőeké igen ajánlható.

A vidéki befizetők kényelmére, a heti befizetések postatakarékpénztár útján is eszközölhetők, a befizetési lapokat díjmentesen küldjük be.

Kérjük azon esetben, ha ezen csoportban részt venni hajlandó, nálunk jelentkezni, vagy levélben velünk közölni sziveskedjék.

Csáktornyán, 1900 október hó 15-én.

771 2-3

A muraközi takarékpénztár igazgatósága.

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR, perzsa csász., spanyol kir. udvari szállító.

BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 8. sz.

GYÉMÁNT UTÁNZATOK,

PÁRISI LEGYEZŐK,

Chinai ezüst, bronz és bőr diszmuárúk,
EZÜST BOTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, EVŐKÉSZLETEK, STB. STB.

gyári árokon.



Képes árjegyzék ingyen.

Thierry A.-féle

DIGESTIV

valódi angol egyetemes étkező és emésztőpor. Főül-
mulhatlan hatású mindennemű gyomorbajnál, kiütő
és elismert étvágyerjesztő és az emésztést elősegítő
szer. Minden doboz a valódiság jeléül Thierry Adolf
készítő sajátkezü aláírásával van ellátva. Egy doboz
ára bérmentes küldéssel 3 korona (az összeg előre
beküldendő.)

Thierry A. gyógyszerháza
Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**



KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZKERESKEDÉSEKBE
VENDEGLÖKBEN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.
Csáktornya kizárólagos raktár:
Strahla Testvérek fűszer, csemege és ásványviz kereskedésében.

132. sz. v. 1900

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. bíróság
1900. évi V. 94/1. sz. végzése következtében
Zakál Henrik csáktornyai lakos ügyvéd által
képviseelt Muraközi Tpkpéntár r.-társaság já-
vára Horváth Antal s t. mura-szerdahelyi
lakosok ellen 1022 kor. s jár erejéig 1900.
évi március hó 6-án foganatosított kielégi-
tési végrehajtás útján lefoglalt és 2600 kor.
becsült Horváth Antalnál: 1 szekér, 1 kocsi,
1 ruganyos kocsi, 2 kanczaló és 3 tehén,
Horváth Lászlónál: 1 szekér és 2 kanczaló-
ból álló ingóságok nyilvános árverésen el-
adatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. bíróság
1899. évi V. 94/4. számú végzése folytán
1022 kor. tökéletesítés ennek 1900. évi ja-
nuár hó 11. napjától járó 6% kamatai
és összesen eddig már bíróság megállapított
költségek erejéig Mura-Szerdahelyen leendő
eszközlésére

1900. évi decz. hó 12. napjának d. e. 9 óraja

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
kozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz.
107. és 108. §-a értelmében készpénzletetés
mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni. 774

Kelt Csáktornya, 1900. nov. 92-én.

Glavina János kir. bir. végrehajtó.

Az ideai tűzifaáram Csáktornya ház- hoz szállítva:

egész kocsirakomány 5 öl	60	frt = 120 kor.
I. oszt. bükkhasáb ölenként	12 $\frac{1}{4}$	frt = 24 kor. 50 fill.
I. oszt. gyertyánhasáb „	12 $\frac{1}{4}$	frt = 24 kor. 50 fill.
I. oszt. szil- és tölgyhasáb „		11 frt = 22 kor.

Becsés megrendeléseiket kérve s pon- tos kiszolgálást biztosítva

tisztelettel

Scheffer-féle

kat. kincstári és tűzifa-telep.

742 8-10

Törv. bejegyzett



védjegy

Világhírű orosz karaván tea
Popoff K. és C. testvérektől Moskvában.
(több európai udvar szállítói.)

Legfinomabb minőség.

Eredeti csomagokban kapható

Gránertestvéreknél Csáktornya

valamint a monarchia minden elsőrangú fűszer és csemegeüzletében.

Perlak község előljárósága.

2365./1900.

HIRDETMÉNY.

Perlak község előljárósága közhírré téteti, hogy a
község tulajdonát képező:

1. **Marhavágatási** (közvágóhid használati) **dijak**
szedési joga,

2. **halászati jog és**

3. **utczák kivilágítása**

1900. évi deczember hó 3-án délelőtt 9 órakor
a községi tanácsteremben nyilvános árverés útján 3 évre
haszonbérbe adatnak.

Részletes feltételek a községi jegyzői irodában a
hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Perlakon, 1900. november 18-án.

Zala József
jegyző.

Glavina András
bíró.

770 2-2